

Hva kan trossamfunn og organisasjoner bidra med for flyktningene fra Ukraina?

Erhard Hermansen, generalsekretær Norges Kristne Råd

Krigen i Ukraina berører oss alle og behovet for hjelp er stort. Mer enn fire millioner mennesker har flyktet fra Ukraina siden krigen brøt ut. De fleste av dem er kvinner og barn.

Mange flyktninger fra Ukraina er allerede kommet til Norge, og vi forventer at det vil komme mange flere. Nå må vi gjøre det vi kan for å ønske dem velkommen, legge til rette for fellesskap – og ta godt vare på dem.

Og, det er godt å merke engasjementet hos nordmenn som vil støtte Ukraina.

Mange henvender seg fordi de ønsker å hjelpe, og mange har allerede gjort mye. Men mange spørsmål melder seg: Hva kan vi gjøre, hvordan kan vi gjøre det, og er det noe vi må passe ekstra godt på?

Jeg har tenkt å dele mitt innlegg i fem punkter

1 Litt om kirketilknytning blant de som kommer

Ukraina er på mange måter et åndelig sentrum i Europa og mange flyktninger som er kommet og som kommer vil ha stort behov for kristent fellesskap. Derfor håper jeg at dere aktivt vil legge til rette for at flyktninger inviteres til deres gudstjenester og samlinger.

Vi oppfordrer dere også til å legge til rette for at de kan bruke kirkene til egne gudstjenester om behovet er der.

I Ukraina er

Ca. 60 % ortodokse

Den ortodokse kirke i Ukraina og Den russisk-ortodokse kirke

Ca. 15% katolikker

Den gresk-katolske kirken og Den romersk-katolske kirken

Ca. 5% er protestanter

Ca. 400.000 er pinsevenner*

Ca. 150.000 er pinsevenner*

Ca. 250.000 i andre frittstående karismatiske menigheter

Ca. 125.000 er baptister

Ca. 43.000 er adventister

Ca. 2500 lutheranere

* To ulike grener av pinsebevegelsen internasjonalt

Dette for å si litt om bakgrunnen til mange av de som kommer.

2 Behovet for hjelp er stort.

Norges Kristne Råd sine medlemskirker og lokalmenigheter – altså dere - gjør allerede en stor og viktig innsats, og la meg bare gi noen få eksempel på hva som gjøres – og kan gjøres, så vil andre fra våre medlemskirker dele flere eksempel – og utdype dette mer senere.

[Frelsesarmeen](#) driver bl.a Kongsberg akuttmottak. Der vil de på oppdrag fra UDI huse 700 flyktninger, hvorav sannsynligvis 40% er barn og unge. Her får de fire måltider om dagen, aktiviteter, helsetjenester og også grunnskoleundervisning i samarbeid med Kongsberg kommune. Mottaket er et av landets største i sitt slag.

I storsalen til Frelsesarmeen i Bergen ønsker de nyankomne flyktninger fra Ukraina, - de fleste mødre og barn, velkommen til fellesskap, får mat og tilgang til internett. De er til stede for å lytte til Ukraineres historier og støtte dem og vise dem omsorg. De ønskes velkommen til Bergen, får rekvisisjon til klær hos Fretex og ønskes velkommen til velferdssenteret og gudstjenesten.

«Sammen Grønland» er et tilbud Frelsesarmeen har på Grønland i Oslo hvor de i tillegg til en rekke aktiviteter og fellesskapsmøter også møtes for å lage middag sammen, deler ut klær og har språkkafe – det er det for øvrig mange som har, og er et viktig bidrag – kanskje noe kirkene kan gjøre sammen med kommunen, - frivillig-sentralen eller andre.

Flere Frikirker har tatt imot flyktninger fra Ukraina. I **Hånes Frikirke** i Kristiansand har menigheten i dialog med kommunen tatt på seg å gi botilbud til 30 flyktninger fra Ukraina. Til nå har de tatt imot 16. I tillegg har kommunen bedt menigheten om å stille kirkelokale til disposisjon som midlertidig mottakssente. Hånes Frikirke har utarbeidet en lokal beredskapsplan for ansatte og frivillige i menigheten, som også inkluderer krav og forventer til de som tar imot flyktingene. Politiattest er et eksempel. De følger flyktingene til politiet for registrering, i kirken inviteres de til aktiviteter, både de allerede etablerte aktivitetstilbud menigheten har, og tilbud som har meldt seg når flyktingene kom. På nettsiden til [Hånes Frikirke](#) finnes både planer og muligheter for frivillige å melde seg, og også informasjon til flyktingene som kommer. Ta gjerne en titt på den siden. De har også lagt ut informasjon om hvordan du finner frem i Kristiansand, kontaktinformasjon til lege, ift registrering og mye mer.

[Den katolske kirke](#) driver i tillegg til sitt aktive menighetsarbeid et stort arbeid gjennom Caritas.

De driver veiledningstjeneste på ukrainsk og russisk, for ukrainske flyktninger. Det skjer både gjennom fysisk oppmøte, men også tilgjengelig på telefon og nett. Her gis råd og veiledning til ukrainske flyktninger som har kommet eller vurderer å reise til Norge.

De har mobilisert og trent flere hundre nye frivillige som står klare til å gjennomføre ulike sosiale og kvalifiserende tiltak i mottak og ved bosetning i kommuner.

De har også igangsatt arbeidet med å tilrettelegge og oversette eksisterende kurstilbud om blant annet norsk arbeids- og samfunnsliv.

Flere lokale **adventistmenigheter** hjelper ukrainere som nå kommer til landet, men jeg har lyst å gi dere et annet eksempel fra dem. På nettsiden til [Adventistkirken](#) møter du umiddelbart en varm hilsen på ukrainsk, og med direkte lenke til lokale menigheter. Kanskje det er noe andre kirkesamfunn også kan gjøre.

3 Behovet for humanitær bistand er stort

Mange av våre medlemskirker gjør en stor humanitær innsats, og behovet for penger er stort. På NKR sine sider har vi lenket direkte til flere av disse.

I går startet Kirkens Nødhjelp sin årlige fasteaksjon, og jeg vil benytte anledningen til å minne om at hver krone teller, og oppfordre dere til å være med å støtte og minne menigheter lokalt om hvor viktig det er å bidra.

4 Når noen vil utnytte mennesker i sårbare situasjoner

Når mennesker er på flukt, er det andre som ser sitt snitt til å utnytte den uoversiktlige og sårbare situasjonen flyktninger befinner seg i, også etter ankomst til Norge. Vi hører i nyhetene om hvordan menneskehandlere opererer på grenseoverganger og som useriøse tilbydere av transport.

Organisasjoner og myndigheter som jobber for å bekjempe menneskehandel i Norge – inkludert politidirektoratets Koordineringsenhet mot menneskehandel – KOM - sier at de *«..er sterkt bekymret for at utnyttelse av særlig kvinner og barn til menneskehandel vil kunne øke i tiden fremover, ikke bare ved grenseoverganger, men også i land som Norge, som vil motta store grupper med flyktninger og fordrevne i tiden fremover. Mange vil være i en sårbar situasjon som kan utnyttes, både som ledd i transport og annen bistand fra privatpersoner/organiserte nettverk, også etter ankomst. Vi er bekymret for utnyttelse både til seksuelle formål, tvangsarbeid eller tvangstjenester».*

Dette er viktig for oss som menigheter å være klar over og menigheter kan bidra til å forebygge dette gjennom å lære å gjenkjenne risikosituasjoner, tilby gode, trygge nettverk, -språkhjelp, og annet praktisk i tett dialog med myndigheter og hjelpeinstanser.

Både pandemien og krigen har økt omfanget av menneskehandel. Sjekk ut [Global uke](#) for mer informasjon og ressurser – bl.a fakta og handlingshefte, som hjelper dere gjenkjenne moderne slaveri – og gi hjelp til hva dere kan gjøre i møte med dette.

Og NKR bistår dere gjerne med kompetanse om dere ønsker dette.

5 Ressurssider som oppdateres

På [Norges Kristne Råd sin nettside vil du finne en ressurside](#), med et stort antall lenker til aktuelle ressurser og organisasjoner som jobber med å ta imot flyktninger. Denne siden skal være dynamisk – så ser du noe du tenker mangler send oss i NKR en epost om det.

Bibelselskapet har i dag lagt ut hele [bibelen på ukrainsk på nett](#), og på NKR sin side vil det også være lenke til denne.

Så står vi overfor noen utfordringer

Blant annet er språk en utfordring og behovet for tolker er stort. Flere menigheter melder tilbake at de er kommet i kontakt med mennesker i sitt nærmiljø som kan bistå som tolker - og kanskje har dere noen i deres fellesskap og nabolag. Og kanskje vi også tipse hverandre om vi kjenner til personer som kan ta tolkeoppdrag

Og helt til slutt

Nå handler det om å være et medmenneske for de som kommer, vise varsomhet, være en som lytter - tenk først og fremst på hva de trenger, - slik at innsatsen ikke brukes feil, - og husk at som kirker har vi spisskompetanse på å arbeide gjennom sorg og kriser.

Vi oppfordrer altså de menigheter som enda ikke har gjort det - til å kontakte kommunene og tilby sin hjelp. Som kjent har offentlige myndigheter ansvar for mottak og integrering, men trenger sivilsamfunnets støtte. Vi har alle et ansvar for at flyktninger blir tatt godt vare på. Botilbud, aktiviteter for barn, unge voksne og eldre, språkkafe, åpne kirker, måltidsfellesskap, gudstjenester – bare for å nevnte noe.

De fleste menigheter har allerede et stort og godt arbeid. Derfor handler det ikke om å komme på mest mulig nye ting, men å invitere og inkludere i det arbeidet som allerede finnes. – Dette handler også om å være realistisk på egne ressurser, hva kan vi bidra med, og, jobb også sammen som kirker i nærmiljøet, slik kan dere støtte hverandre og utfylle hverandre i de ulike oppgavene